

De Groenzoom

Vlinders

Argusvlinder (Lasiommata megera)	3
Bruin blauwtje (Aricia agestis)	4
Bruin zandoogje (Maniola jurtina)	5
Dagpauwoog (Aglais io)	6
Geelsprietdikkopje (Thymelicus sylvestris)	7
Groot dikkopje (Ochlodes sylvanus)	8
Hooibeestje (Coenonympha pamphilus)	9
Icarusblauwtje (Polyommatus icarus)	10
Klein geaderd witje (Pieris napi)	11
Klein koolwitje (Pieris rapae)	12
Kleine vos (Aglais urticae)	13
Kleine vuurvlinder (Lycaena phlaeas)	14
Koevinkje (Aphantopus hyperantus)	15
Oranje zandoogje (Pyronia tithonus)	16
Oranjetipje (Anthocharis cardamines)	17
Zwartsprietdikkopje (Thymelicus lineola)	18

De argusvlinder vertoont de laatste jaren een sterke achteruitgang; de oorzaak daarvan is nog onbekend.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 19-25 mm. De bovenkant van zowel de voor- als de achtervleugel heeft een oranje grondkleur. De oogvlekken op de bovenkant van de achtervleugel zijn zwart en liggen in een oranje vlak. Het mannetje heeft een grote zwarte geurstreep op de bovenkant van de voorvleugel. De onderkant van de achtervleugel heeft een grijsbruine grondkleur met scherpe bruine lijnen.

Gelijkende soorten

Bij de rotsvlinder is de grondkleur van de bovenkant van de vleugels bruin; de oogvlekken op de bovenkant van de achtervleugel liggen niet in een oranje vlak, maar zijn oranje geringd.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt. Het laatste decennium is deze soort sterk in aantal achteruitgegaan.

Habitat

Allerlei gevarieerde graslanden met kale grond langs slootkanten, wegen, dijken, heggen en bosranden.

Waardplanten

Diverse overblijvende grassen, waaronder kroppaar, ruwe smele, rood zwenkgras, kweek en beemdgras.

Vliegtijd en gedrag

Eind april-eind juni en begin juli-eind augustus in twee generaties; soms een derde generatie tot begin november. De vlinders voeden zich met nectar van verschillende planten: in het voorjaar onder andere braam en rode klaver, 's zomers akkerdistel en vlinderstruik. De mannetjes verdedigen een territorium vanaf een open zonnige plek op de grond of maken patrouillevluchten vlak boven de grond.

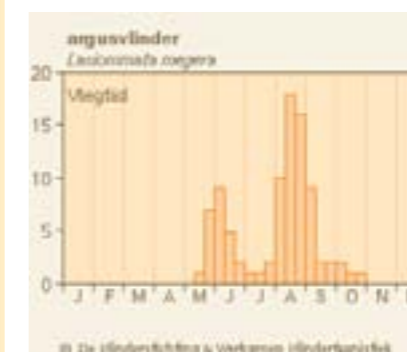
Levenscyclus

Rups: begin juni-eind juli en half augustus-begin mei. Jonge rupsen foerageren vooral 's nachts, grotere rupsen eten ook overdag. De soort overwintert als halfvolgroeide rups; tijdens zachte winterdagen eten de rupsen gewoon door. De verpoping vindt plaats aan de onderkant van een blad van de waardplant.

Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Bruin blauwtje

Aricia agestis

Het bruin blauwtje komt vooral voor in de duinen, langs de grote rivieren en op industrieterreinen in West-Nederland.

Kenmerken

Voorvleugellengte: circa 13 mm. Zowel bij het mannetje als bij het vrouwtje is de bovenkant van de vleugels bruin zonder bestuiving; langs de achterrand bevindt zich meestal een volledige rij opvallende oranje vlekken. De onderkant van de vleugels is lichtbruin; het vrouwtje heeft geen blauwe bestuiving. De zwarte vlekken op de onderkant van de voorvleugel zijn groot en opvallend, de zwarte vlekken op de achtervleugel zijn klein. De vleugeladers lopen door in de franje, waardoor deze geblokt lijkt.

Gelijkende soorten

Het icarusblauwtje heeft op de onderkant van de voorvleugel doorgaans een duidelijke wortelvlek.

Voorkomen

Een vrij schaarse standvlinder die tegenwoordig vooral nog voorkomt in de duinen en in opspuitterreinen in Zeeland en Noord- en Zuid-Holland. Langs de grote rivieren is het bruin blauwtje op veel plaatsen verdwenen, maar lokaal komt hij daar nog wel voor. In Zuid-Limburg heeft de soort enkele populaties, die aansluiten bij het voorkomen in Duitsland en België.

Habitat

Droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden.

Waardplanten

Diverse soorten ooievaarsbek, met name kleine ooievaarsbek en gewone reigersbek.

Vliegtijd en gedrag

Begin mei-eind juni en begin juli-begin oktober in twee, soms drie generaties. De vlinders besteden relatief veel tijd aan het zoeken van nectar van onder andere boerenwormkruid en duizendblad. De vlinders brengen de nacht door in groepjes, waarbij ze met de kop naar beneden in de vegetatie hangen.

Levenscyclus

Rups: begin juni-half juli en half augustus-eind april. De soort overwintert als halfvolgroeide rups in de strooisellaag. De jonge rups eet de onderzijde van het weefsel van het blad en beschadigt de bovenste bladlaag niet; deze mineergang is vrij opvallend. Grotere rupsen eten van het volledige blad, de bloemen en de vruchten van de waardplant. De verpopping vindt plaats in de strooisellaag vlak bij de waardplant.

Familie

blauwtjes (LYCAENIDAE)

Let bij het determineren van deze soort altijd goed op de gelijkende

Bruin zandoogje

Maniola jurtina

Het bruin zandoogje is de meest getelde vlinder in het Landelijk Meetnet Vlinders.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 21-28 mm. Bij het mannetje is de bovenkant van de voorvleugel bruin met een ongekernde zwarte oogvlek in de vleugelpunt. Het vrouwtje heeft op de bovenkant van de voorvleugel een opvallend oranje veld met een meestal witgekernde zwarte oogvlek. De bovenkant van de achtervleugel is bruin.

Gelijkende soorten

Bij het oranje zandoogje is de bovenkant van de achtervleugel oranje met een bruine rand.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Vooral ruigere graslanden en ruigten met structuren in het landschap zoals houtwallen, hagen, bermen of slotkanten; ook landbouwgebieden, stedelijk groen en braakliggende terreinen.

Waardplanten

Diverse grassen, waaronder grote vossenstaart, gewoon reukgras, kropaar, ruwe smele, kweek, rood zwenkgras en engels raaigras.

Vliegtijd en gedrag

Begin juni-eind augustus in één generatie. Dat is een opmerkelijk lange periode voor een vlinder die in één generatie vliegt. De vlinders leven dan ook lang, zo'n 30 dagen en komen verspreid over een lange periode uit. Op zonnige dagen zijn in een bepaald gebied soms honderden vlinders te zien die even boven het gras uithuppen en vervolgens weer snel verdwijnen.

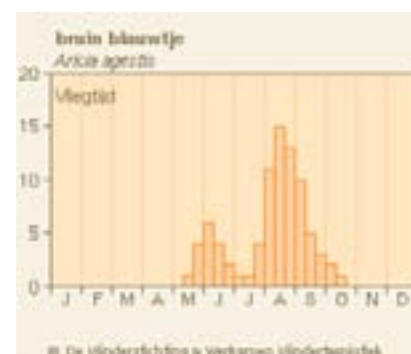
Levenscyclus

Rups: half augustus-eind juni. De soort overwintert als jonge of halfvolgroeide rups, verscholen in een graspol; bij zacht winterweer komen de rupsen soms tevoorschijn om te foerageren. De verpopping vindt plaats in een zijden spinsel aan de waardplant, vrij laag boven de grond.

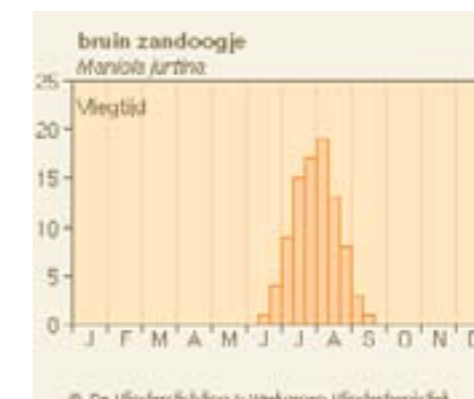
Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Let bij het determineren van deze soort altijd goed op de gelijkende soorten.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Dagpauwoog

Aglais io

De dagpauwoog overwintert als vlinder en komt in het voorjaar als een van de eerste weer tevoorschijn.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 24-31 mm. Een roodachtig bruine vlinder met op de bovenkant van alle vier de vleugels een grote opvallende oogvlek. De onderkant van de vleugels is zwart.

Voorkomen

Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Vooral ruige graslanden, bloemrijke randen van bos- en heidegebieden, dijken, parken en tuinen.

Waardplanten

Grote brandnetel.

Vliegtijd en gedrag

Eind juni-oktober en na de overwintering van begin maart-eind mei in één generatie.

De vlinders voeden zich met nectar van verschillende soorten planten. In het voorjaar houdt het mannetje een territorium bezet.

Levenscyclus

Rups: eind april-half juli en in de maand september. Jonge rupsen leven in groepen in spinselnesten, volwassen rupsen leven solitair. De verpoping vindt meestal plaats op de waardplant, maar soms op een struik of muur in de omgeving daarvan. De soort overwintert als vlinder op een vochtige en koele plaats in een boom of gebouw.

Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Geelsprietdikkopje

Thymelicus sylvestris

Veel waarnemingen van het geelsprietdikkopje berusten waarschijnlijk op een verkeerde determinatie; vermoedelijk is de soort zeldzamer dan het verspreidingskaartje laat zien.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 12-15 mm. De vleugels zijn lichtbruin tot geel zonder tekening op de bovenkant van de vleugels. De geurstreep van het mannetje loopt niet evenwijdig aan de aders op de voorvleugel. Op de onderkant van de voorvleugel heeft de vleugelpunt vaak een andere kleur (groenbruin) dan de rest van de vleugel. De onderkant van de sprietknop is geelbruin.

Gelijkende soorten

Bij het zwartsprietdikkopje is de onderkant van de sprietknop zwart; bovendien loopt de geurstreep van het mannetje evenwijdig aan de aders op de voorvleugel.

Voorkomen

Een vrij schaarse standvlinder die vooral voorkomt in het oosten van het land (vooral Drenthe, de Veluwe en Zuid-Limburg); in de duinen en op kleigrond schaars. Het verspreidingsbeeld wordt gedeeltelijk vertroebeld door verkeerde determinaties (vaak verwarring met het zwartsprietdikkopje).

Habitat

Vooral ruige graslanden en bossen; ook moerassen en rietlanden.

Waardplanten

Diverse breedbladige grassoorten die al in het voorjaar voedzame scheuten hebben, zoals geknikte vossestaart, gestreepte witbol, gladde witbol, timoteegras en pijpenstrootje.

Vliegtijd en gedrag

Van half juni tot eind augustus in één generatie. De vlinders zijn vaak nectardrinkend te zien op akkerdistel, gewone braam en gewone rolklaver. De mannetjes vertonen territoriaal gedrag door vanaf een bloem indringers te verjagen.

Levenscyclus

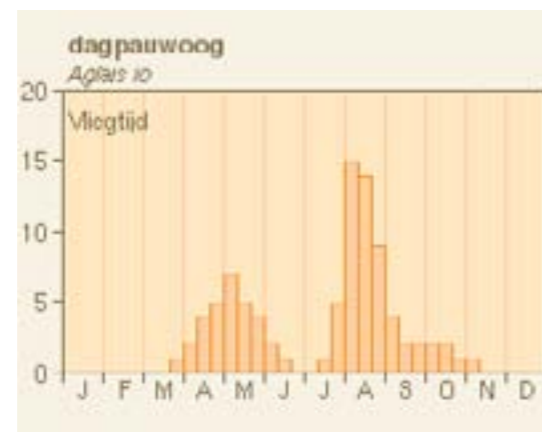
Rups: van half augustus tot eind juni. De eiafzetting vindt plaats in rijen in de schede van grasbladeren of in bloeiaren. De soort overwintert als pas uitgekomen, nuchtere rups in een individueel coconnetje.

Familie

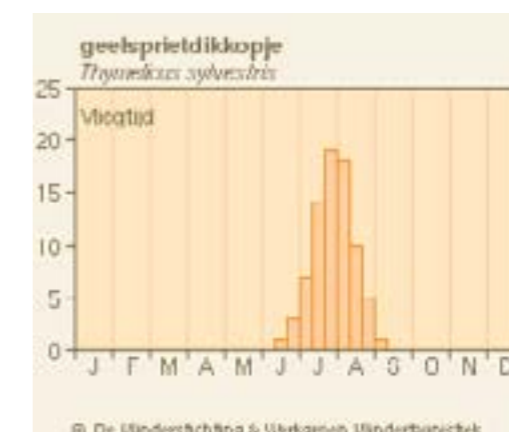
dikkopjes (HESPERIIDAE)

Deze soort is moeilijk tot zeer moeilijk te determineren. Let dus altijd goed op de gelijkende soorten.

Soms is genitaalonderzoek nodig voor een zekere determinatie.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is moeilijk tot zeer moeilijk te determineren. Let dus altijd goed op de gelijkende soorten. Soms is genitaalonderzoek nodig voor een zekere determinatie.

Groot dikkopje

Ochlodes sylvanus

Het groot dikkopje is een mobiele soort die leeft in allerlei beschutte, vrij vochtige graslanden en ruigten.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 12-15 mm. De onderkant van de achtervleugel is geelachtig, met duidelijke lichte vlekken. Het mannetje heeft op de bovenkant van de voorvleugel een duidelijke geurstreep in de vorm van een langgerekte S. Het groot dikkopje heeft geen kommavlek.

Gelijkende soorten

De kommavlinder.

Voorkomen

Een algemene standvlinder. De soort vliegt op de zand- en veengronden en in grote delen van de duinen. Op de meeste kleigronden ontbreekt hij en op de Waddeneilanden en in Zuid-Limburg is hij wat schaarser.

Habitat

Allerlei beschutte, vrij vochtige graslanden en ruigten, zoals vochtige heide met pijpenstrootje, grazige ruigten in graslanden, open plekken in bossen en langs bosranden.

Waardplanten

Diverse grassen zoals breedbladige zwenkgrassen en beemdgrassen, kweek, witbol en pijpenstrootje.

Vliegtijd en gedrag

Begin juni-half augustus in één generatie. De vlinders voeden zich met nectar van onder andere gewone braam, dophei en akkerdistel. De mannetjes voeren 's morgens vaak patrouillevluchten uit. 's Middags vertonen ze territoriaal gedrag, vaak vanaf steeds dezelfde uitkijkposten.

Levenscyclus

Rups: eind juli-eind juni. De soort overwintert als halfvolgroeide rups in een stevig kokertje dat bestaat uit samengesponnen bladeren. De verpopping vindt plaats in een cocon tussen grassprietten dicht bij de grond. De eieren worden meestal afgezet op beschutte plaatsen in een vrij hoge grazige vegetatie.

Familie

dikkopjes (HESPERIIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Hooibeestje

Coenonympha pamphilus

In 1991 vertoonde het hooibeestje een plotselinge sterke achteruitgang, maar in de jaren daarna heeft de soort zich plaatselijk op eigen kracht weer hersteld.

Kenmerken

Voorvleugellengte: circa 15 mm.

De bovenkant van de vleugels is oranje met een smalle bruine rand. In de vleugelpunt van de voorvleugel bevindt zich op de bovenkant een kleine zwarte oogvlek, die ook aan de onderkant van de vleugel te zien is en daar witgekerned is. Deze oogvlek is bij het vrouwtje op de bovenkant scherper afgezet dan bij het mannetje. Op de onderkant van de achtervleugel bevinden zich geen of bijna geen oogvlekken.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt; de meeste waarnemingen worden gedaan op de zandgronden en in de duinen.

Habitat

Open, droge tot vrij vochtige en vrij voedselarme graslanden, heiden en pioniersvegetaties met een voorkeur voor mozaïekvormige vegetaties.

Waardplanten

Diverse grassen, waaronder reukgras, zwenk- en beemdgrassen.

Vliegtijd en gedrag

Eind april-eind september in twee elkaar overlappende generaties. De vlinders zoeken nectar in ruigten en bloemrijke graslanden op allerlei soorten planten. De mannetjes bezetten een territorium en maken patrouillevluchten.

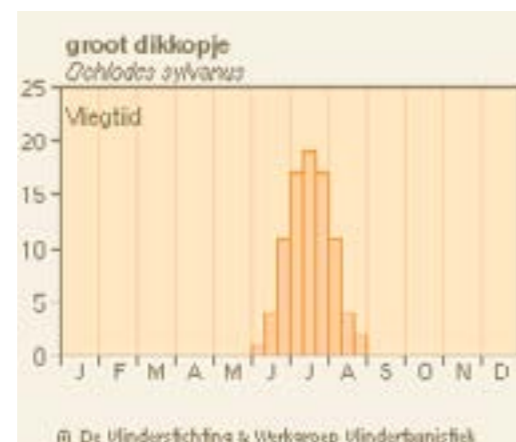
Levenscyclus

Rups: eind juni-half juni. De soort overwintert als halfvolgroeide rups; op warme winterdagen is de rups soms actief. De verpopping vindt plaats aan een stevige grasstengel laag bij de grond.

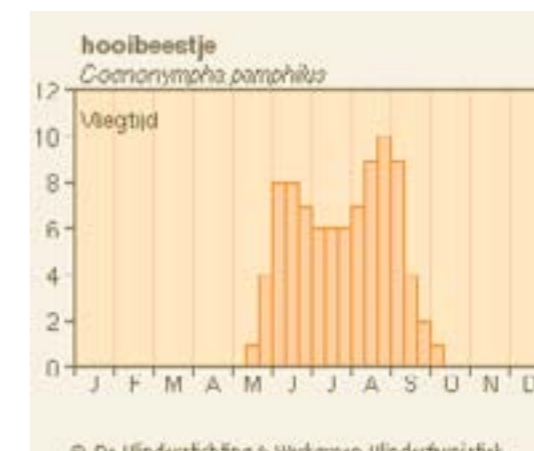
Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Icarusblauwtje

Polyommatus icarus

Het icarusblauwtje is het algemeenste blauwtje in Nederland en komt voor op kruidenrijke graslanden en ruigten.

Kenmerken

Voorvleugellengte: circa 15 mm. De bovenkant van de vleugels is bij het mannetje blauw en bij het vrouwtje bruin. Sommige vrouwtjes hebben een sterke blauwe bestuiving, maar er komen ook zuiver bruine vrouwtjes voor. De franje is niet geblokt maar zuiver wit. De vlekken op de onderkant van de voor- en de achtervleugel zijn even groot. Op de onderkant van de voorvleugel bevinden zich twee wortelvlekken, waarmee deze soort van alle verwante soorten is te onderscheiden. Vaak is de onderkant van de vleugels bij de vleugelwortel blauw bestoven.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Allerlei kruidenrijke vegetaties, zoals halfnatuurlijke graslanden, lage pioniersvegetaties, parken, wegbermen en dijken.

Waardplanten

Diverse vlinderbloemigen; vooral kleine klaver, rolklaver en hopklaver.

Vliegtijd en gedrag

Begin mei-begin oktober in twee, soms drie overlappende generaties. De vlinders voeden zich met nectar van vooral vlinderbloemigen en vliegen meestal laag boven de vegetatie. De vlinders brengen de nacht door in groepjes, waarbij ze met de kop naar beneden in de vegetatie hangen.

Levenscyclus

De rups is vrijwel het hele jaar door aanwezig. Jonge rupsen eten van het tussenweefsel van het blad; de buitenlaag blijft intact. Grotere rupsen eten het hele blad. De soort overwintert als rups in de strooisellaag of laag tegen een stengel van de waardplant. De verpopping vindt plaats op de grond.

Familie

blauwtjes (LYCAENIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Klein geaderd witje

Pieris napi

De voorjaarsgeneratie van het klein geaderd witje heeft opvallende aders, maar de zomervlinders zijn soms moeilijk van het klein koolwitje te onderscheiden.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 20-24 mm. De aders op de onderkant van de achtervleugel zijn grijsgroen bestoven. De zwarte vlek in de voorvleugelpunt loopt geleidelijk naar beneden toe en eindigt niet in een rechte lijn. Op de bovenkant van de voorvleugel bevinden zich bij het mannetje één en bij het vrouwtje twee donkergrijze of zwarte vlekken.

Gelijkende soorten

Het klein koolwitje en het groot koolwitje.

Voorkomen

Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Vooral vochtige terreinen zoals moerassen, hooilanden en langs bosranden; ook graslanden, tuinen, parken en heiden.

Waardplanten

Vooral look-zonder-look en pinksterbloem, maar ook andere kruisbloemigen; vooral in halfbeschaduwde en vochtige milieus.

Vliegtijd en gedrag

Begin april-begin juni, en eind juni-september in drie generaties; de tweede en derde generatie overlappen elkaar. In sommige koude en natte jaren vliegt de soort slechts in twee generaties. In zeer warme jaren vliegt er mogelijk een kleine vierde generatie; het kan echter ook zijn dat zo'n late opleving in de vliegtijd wordt veroorzaakt door verschillen in ontwikkelingstijd van rupsen en poppen.

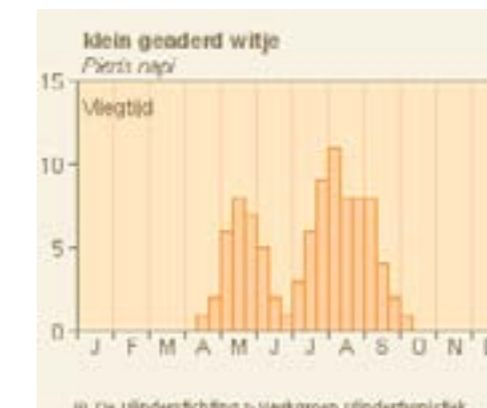
Levenscyclus

Rups: half mei-begin juli en begin augustus-begin oktober. De soort overwintert als pop, hangend tegen een stam, een steen of iets dergelijks.

Familie

witjes (PIERIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Klein koolwitje

Pieris rapae

Het klein koolwitje is de algemeenste standvlinder in Nederland, die vrijwel overal het hele jaar door gezien kan worden.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 21-27 mm. De zwarte vlek op de bovenkant van de voorvleugelpunt loopt langs de vleugelrand niet door tot beneden de zwarte vlek op het midden van de voorvleugel. Bovendien eindigt deze vlek aan de onderkant in een rechte lijn. De aders op de onderkant van de achtervleugel zijn niet grijsgroen bestoven. Zowel het mannetje als het vrouwtje heeft op de voorvleugel twee vlekken; bij het vrouwtje zijn deze vlekken groter en zwarter dan bij het mannetje.

Gelijkende soorten

Bij het klein geaderd witje zijn de aders op de onderkant van de achtervleugel grijsgroen bestoven; bovendien loopt de zwarte vlek in de voorvleugelpunt geleidelijk naar beneden toe en eindigt deze niet in een rechte lijn. Zie ook het groot koolwitje.

Voorkomen

Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Diverse biotopen, zoals ruigten, tuinen, parken, dijken, houtwallen, bloemrijke graslanden en bos- en akkerranden.

Waardplanten

Wilde en gecultiveerde kruisbloemigen en reseda; in het voorjaar worden de eitjes vooral op wilde plantensoorten gelegd, in de zomer veel vaker in (moes)tuinen.

Vliegtijd en gedrag

Begin april-begin juni, half juni-begin september en half juli-half oktober in drie generaties; de tweede en derde generatie overlappen elkaar gedeeltelijk. In zeer gunstige jaren kan zelfs een vierde generatie optreden, die van eind september tot begin november vliegt.

Levenscyclus

Rups: eind mei-half juli en half augustus-begin oktober. De grotere rupsen eten vooral uit het hart van de koolplant en kunnen daardoor schade veroorzaken. De verpoping vindt plaats onder een natuurlijk of kunstmatig dakje. De soort overwintert als pop.

Familie

witjes (PIERIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Kleine vos

Aglais urticae

Kenmerken

Voorvleugellengte: 22-25 mm. De bovenkant van de voorvleugel is roodbruin met een rij blauwe maanvlekken langs de achterrand. Langs de voorrand van de voorvleugel bevinden zich afwisselend enkele zwarte en lichte vlekken en in het middenveld liggen drie zwarte vlekken.

Gelijkende soorten

De grote vos.

Voorkomen

Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat

Allerlei plaatsen waar voldoende nectar te vinden is, zoals tuinen, parken, bosranden, ruigten, dijken en bermen.

Waardplanten

Grote brandnetel.

Vliegtijd en gedrag

Februari-oktober in twee elkaar overlappende generaties. De vlinders voeden zich met nectar van verschillende soorten planten. Het mannetje houdt vanaf het middaguur een territorium bezet. De vlinders vertonen veel zwerfgedrag.

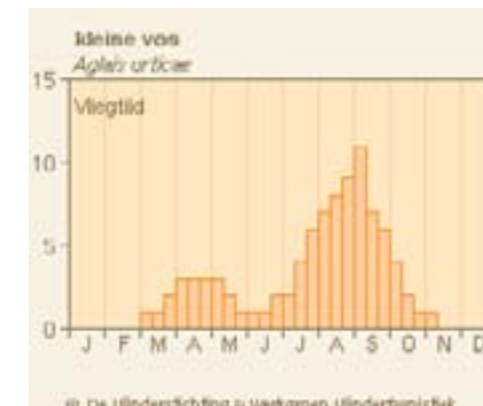
Levenscyclus

Rups: begin mei-eind september. Jonge rupsen leven in spinselnesten op de waardplant; deze spinselnesten zijn vaak gemakkelijk te vinden. Volwassen rupsen leven solitair en fourageren onbeschut. De eieren worden in groepen afgezet op onderkant van de bladeren van de waardplant. De soort overwintert als vlinder op vochtige en koele plaatsen in bomen en gebouwen.

Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Kleine vuurvlinder

Lycaena phlaeas

De kleine vuurvlinder vliegt in drie generaties en is vooral te vinden bij schrale graslanden.

Kenmerken

Voorvleugellengte: circa 13 mm. De bovenkant van de vleugels is oranje met onregelmatige zwarte vlekken, zonder violette glans. De onderkant van de achtervleugel is grijsbruin met kleine vlekjes; de oranje achterrandvlekken zijn niet scherp zwart afgezet en soms zelfs zeer onduidelijk. Deze zeer eenvoudig getekende onderkant van de achtervleugel is het meest onderscheidend kenmerk ten opzichte van de andere vuurvlinder-soorten. Bij het vrouwtje zijn de zwarte vlekken op de onderkant van de voorvleugel groot en ongeordend. De onderkant van de achtervleugel is bij het vrouwtje grijsbruin met kleine zwarte vlekjes; alleen op de achtervleugel bevinden zich oranje achterrandvlekken, die diffuus en niet zwart afgezet zijn. Soms ontbreken deze oranje achterrandvlekken en ook komen vrouwtjes voor met kleine blauwe vlekken op de bovenkant van de achtervleugel. In Nederland worden ieder jaar enkele vlinders gezien waarbij het oranje is vervangen door lichtgeel of wit.

Gelijkende soorten

Bij de grote vuurvlinder is de onderkant van de achtervleugel lichtblauw met een oranje band langs de achterrand. De bruine vuurvlinder heeft veel zwarte stippen op de onderkant van de achtervleugel. Let op: in het voorjaar vliegende exemplaren kunnen verward worden met de oranje berkenspanner, een overdag vliegende nachtvlinder.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt; meestal niet in grote aantallen.

Habitat

Vrij open en meestal droge gebieden, zoals schrale plekken op de zandgronden in graslanden, heidevelden, kapvlakten, duinen, braakliggende gronden, tuinen en bermen; ook schrale graslanden in moerassen en op vochtige heiden.

Waardplanten

Vooral schapenzuring; soms veldzuring.

Vliegtijd en gedrag

Eind april-half juni, eind juni-begin oktober en begin september-eind oktober in drie generaties. De derde generatie varieert van jaar tot jaar sterk in omvang.

Levenscyclus

Rups: half augustus-half mei en eind mei-begin juli. De rups is meestal te vinden op de onderkant van een blad. Omdat een dun laagje van de onderkant van het blad wordt weggevreten zijn bezette bladeren vaak goed herkenbaar door doorvallend licht. De soort overwintert als halfvolgroeide rups in de strooisellaag. De verpopping vindt plaats onder of tussen de bladeren van de waardplant of in de

Koevinkje

Aphantopus hyperantus

Tijdens een licht regenbuitje vliegt het koevinkje langs open bospaden vaak gewoon door.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 18-24 mm. De bovenkant van de vleugels is zwartachtig bruin. De onderkant van de vleugels is donkerbruin met bij het vrouwtje een goudbruine bestuiving. Op de onderkant van de voorvleugel bevinden zich drie en op de onderkant van de achtervleugel vijf grote, witgekernde en geelgeringde oogvlekken. Bij het vrouwtje zijn de ogen soms ook zichtbaar op de bovenkant.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die vooral voorkomt op de zandgronden van Zuid- en Oost-Nederland. De laatste jaren worden er ook steeds vaker koevinkjes gezien in de duinen.

Habitat

Ruige graslanden en kruidenvegetaties langs bosranden, bospaden, open plaatsen in het bos, zandpaden of houtwallen en hagen.

Waardplanten

Diverse grassen, waaronder kropaar, kweek, timotee en grote vossestaart, en zeggen zoals ruige zegge.

Vliegtijd en gedrag

Eind juni-half augustus in één generatie. De vrouwtjes besteden veel tijd aan het zoeken van nectar van onder andere braam, koninginnenkruid en akkerdistel. De mannetjes worden zelden op bloemen gezien; ze maken veel patrouillevluchten waarbij ze vaak paden of bosranden volgen.

Levenscyclus

Rups: begin augustus-half juni. De rupsen foerageren vooral 's nachts; overdag rusten ze aan de voet van de waardplant. De soort overwintert als halfvolgroeide rups, verscholen in een graspol; bij zacht winterweer komen de rupsen soms tevoorschijn om te foerageren. De verpopping vindt plaats in een ijl spinsel onder aan de waardplant. Het vrouwtje laat de eieren één voor één op de grond vallen.

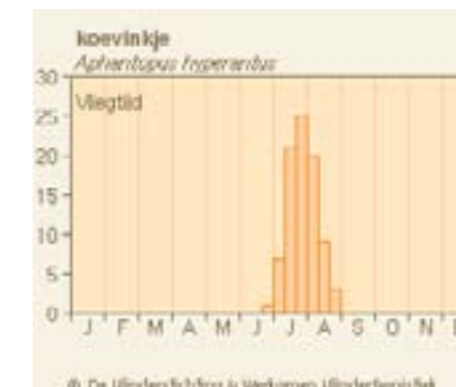
Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Oranje zandoogje

Pyronia tithonus

Kenmerken

Voorvleugellengte: 16-20 mm. De bovenkant van zowel de voor- als de achtervleugel is oranje met brede bruine randen. In de vleugelpunt ligt een zwarte vlek met een dubbele witte kern (let op, dit is geen onderscheidend kenmerk: het bruin zandoogje heeft soms ook een dubbele witte kern in de vlek in de vleugelpunt). Het mannetje heeft een grote zwarte geurstrip op de voorvleugel.

Gelijkende soorten

Het bruin zandoogje.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die voorkomt in twee gescheiden gebieden; het noordoosten van het land (Drenthe en de daaraan grenzende delen van Groningen, Friesland en Overijssel) en het zuiden van het land (Zeeland, Noord-Brabant en het noorden van Limburg). In het overige deel van het land wordt het oranje zandoogje nauwelijks waargenomen.

Habitat

Vooraf ruige, kruidenrijke plaatsen in de halfschaduw, vaak in de buurt van struiken, struweel of bos.

Waardplanten

Diverse grassoorten, waaronder kroppaar, rood zwenkgras, gewoon struisgras, grote vossenstaart en kweek.

Vliegtijd en gedrag

Eind juni-eind augustus in één generatie. De vlinders besteden veel tijd aan het zonnen; ze zitten dan met gespreide vleugels op bladeren van bomen, struiken of kruidachtige planten.

Levenscyclus

Rups: half augustus-eind juni. De soort overwintert als halfvolgroeide rups, verscholen in een graspol. De verpoping vindt plaats tussen de vegetatie aan een verdorde grashalm.

Familie

aurelia's (NYMPHALIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Oranjetipje

Anthocharis cardamines

Het oranjetipje is een gemakkelijk te herkennen voorjaarsvlinder die, heel toepasselijk, rond Koninginnedag te vinden is.

Kenmerken

Voorvleugellengte: circa 20 mm. Het mannetje van deze soort valt op door de grote oranje vlek in de voorvleugelpunt; bij het vrouwtje ontbreekt deze karakteristieke vlek. De onderkant van de achtervleugel is geelgroen gemarmerd.

Gelijkende soorten

Het resedawitje.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt; de meeste waarnemingen komen uit het oosten van het land.

Habitat

Beschutte plaatsen in vochtige hoilanden en zonnige ruigten in bosranden waar de waardplant groeit.

Waardplanten

Pinksterbloem en look-zonder-look; soms ook andere kruisbloemigen.

Vliegtijd en gedrag

Half april-eind mei in één generatie. Het vrouwtje besteedt veel tijd aan het drinken van nectar; het mannetje wordt vaak patrouillerend waargenomen.

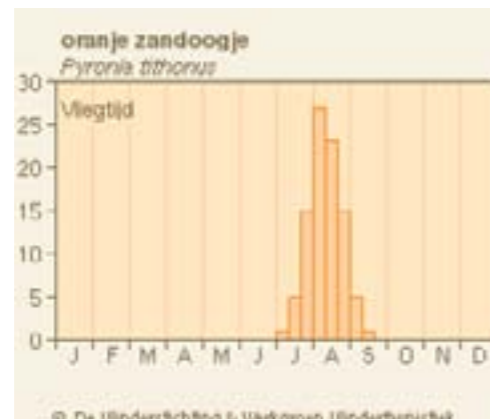
Levenscyclus

Rups: half mei-half juni. De rups eet eerst van de bloemen van de waardplant en gaat later over op de vruchten. De soort overwintert als pop.

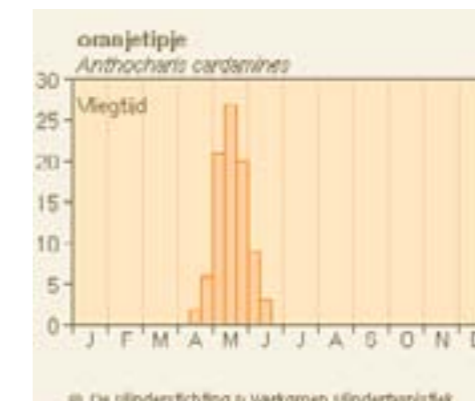
Familie

witjes (PIERIDAE)

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Deze soort is goed tot redelijk goed te determineren, ook voor een serieuze beginner.

Zwartsprietdikkopje

Thymelicus lineola

Het zwartsprietdikkopje breidt zich uit, maar de aantallen vlinders op de vliegplaatsen nemen af.

Kenmerken

Voorvleugellengte: 12-14 mm. De vleugels zijn lichtbruin tot geel zonder tekening op de bovenkant van de vleugels. De geurstreep van het mannetje loopt evenwijdig aan de aders op de voorvleugel. Op de onderkant van de voorvleugel heeft de vleugelpunt dezelfde kleur als de rest van de vleugel. De onderkant van de sprietknop is zwart.

Gelijkende soorten

Het geelsprietdikkopje.

Voorkomen

Een algemene standvlinder die vrijwel overal voorkomt, alleen wat schaarser in delen van het rivierengebied, de Flevopolders, het Utrechts veenweidegebied en in Noord-Holland.

Habitat

Graslanden en ruigten met overjarige grassen en nectarrijke kruiden. Vaak langs bosranden, in bermen en op dijken.

Waardplanten

Verschiedende grassoorten waaronder gladde witbol, kropaar, timoteegras en kweek, die groeien op zonnige plaatsen.

Vliegtijd en gedrag

Eind juni-eind augustus in één generatie. De vlinders besteden veel tijd aan het drinken van nectar. Belangrijke nectarplanten zijn slangenkruid, akkerdistel en moerasrolklaver. De mannetjes worden ook vaak drinkend bij modderpoelen, waterkanten of uitwerpselen waargenomen.

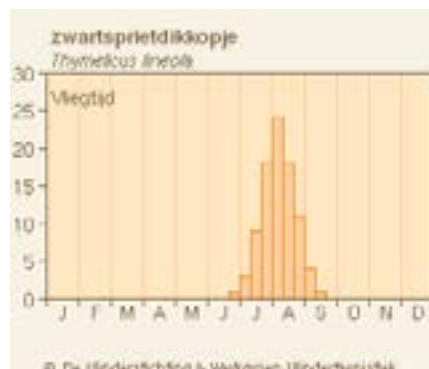
Levenscyclus

Rups: half april-half juli. Vanuit een zelfgemaakt kokertje zoekt de rups zijn voedsel. De verpopping vindt plaats in een cocon van bladeren aan de basis van de waardplant. De platte, witte eieren worden in kleine groepjes afgezet in bladscheden van breedbladige grassen. De soort overwintert als ei.

Familie

dikkopjes (HESPERIIDAE)

Let bij het determineren van deze soort altijd goed op de gelijkende soorten.

Let bij het determineren van deze soort altijd goed op de gelijkende soorten.